

має бути в центрі уваги вчителів. Григорій Савич передусім вимагав учити дітей вдячності. Велику увагу приділяв просвітителю естетичному вихованню засобами музики, яка повинна бути обов'язковою складовою освіти. То ж не дивно, що сам Григорій Сковорода все своє життя не розлучався з музичним інструментом, чергуючи свої бесіди і проповіді з грою на сопілці або співом дбаючи про естетичний розвиток учнів.

Гречка Ю. П.

Науковий керівник – канд. істор. наук Лапченко А.С.

Державний біотехнологічний університет

Г. С. СКОВОРОДА ФІЛОСОФСЬКИЙ, ПОЕТИЧНИЙ, БОГОСЛОВСЬКИЙ, МІСТИЧНИЙ ДОСЛІДНИК, І ЯКИМ ЧИНОМ МИ МОЖЕМО ЗБЕРЕГТИ ЦЮ СПАДЩИНУ

Григорій Савич Сковорода народився 3 грудня (22 листопада за старим стилем) 1722 р. на Полтавщині в козакому селі Чорнухи, колишнього Лубенського полку (нині Лохвицький район). Батьки Г. Сковороди належали до малоземельних селян-козаків. На майбутнього філософа незабутнє враження справили чудові рідні краєвиди, народні звичаї і традиції, пісні й думи лірників. Григорій Савич Сковорода був не лише видатним філософом XVIII ст., просвітителем-демократом, поетом, культурним діячем, але й видатним теоретиком в галузі педагогіки, педагогом-новатором, який вимагав уважного ставлення до особи дитини, закликав розвивати в ній кращі риси, властиві нашому народу, глибоко вірив у силу науки і освіти. Висловлені у його творах прогресивні ідеї і думки мали великий вплив на розвиток вітчизняної педагогічної думки, а деякі поради, зокрема, про необхідність будувати педагогічний процес з урахуванням психофізичних особливостей дітей та деякі думки філософа про виховання, насамперед, про моральне виховання вільної, всебічно розвиненої особистості, не втратили свого значення і до наших днів та співзвучні з вимогами сучасної педагогіки.

Останні чотири роки життя видатного українського мислителя минули в маєтку поміщиків Ковалівських. Колишня садиба Ковалівських, пам'ятка архітектури XVIII століття, слугувала панським будинком до занепаду Російської імперії. У часи більшовизму тут певний час господарював колгосп, згодом була сільська школа. Нарешті в 1960 році ентузіастами було влаштовано музей Григорія Сковороди, що 1972 року розширився та дістав державне фінансування. Музей невеличкий, проте охайний, дбайливо доглянутий, як, власне, й територія довкола. Поруч із входом експонується старовинна могильна плита з надгробку Сковороди 1874 року. Нажаль внаслідок прямого влучення російської ракети під дах будівлі у ніч проти 7 травня 2022 року, спалахнула пожежа і вогонь охопив усі приміщення музею, що знаходився в маєтку XVIII століття... В мене особисто є пропозиція до обговорення і співпраці стосовно розширення зони, і розробки проекту з залученням бажаючих з широким охопленням для обговорювання і розвитку ідеї створення еко центру імені Г.С. Сковороди у масиві Бабаївського лісу з прев'язкою до місця під назвою грушник Сковороди. З урахуванням що це місце пов'язано географічно і з джерелом Сковороди, та так званою Сковородинівською криницею. Не можливо не відчувати перевагу і зв'язок самої атмосфери цього місця і великої любові до природи, та живого котрою було пропитане життя дослідника і поета. Еко Центр повинен на мій погляд вписатись в існуючий природний комплекс доповнюючі його і підкреслюючи тонкий зв'язок між будівлею і живою природою. Як казав Григорій Савич: Від природи, як від матері, легесенько спіє наука сама собою. Вона є всеродна й істинна вчителька, і — єдина.

Великий досвід, і великий об'єм інформації для аналізу і корисного використання у житті залишив Г.С. Сковорода, Допмагаючи у відновленні і вкладаючи у розвиток історичних пам'ятних місць ми сприяємо збереженню і розвитку як спадщини, так і сучасного розвитку

Дергачівської громади у вигляді нової туристичної локації. Це чудова можливість зацікавити молодь і інвесторів.

Гуренко Микита Олегович

Науковий керівний – канд. арх., доц. Рябушина І.О.

Державний біотехнологічний університет

МАЗАНКА, СЕЛО МОСКАЛЕНКИ

Мазанки знову почали користуватися популярністю через свою екологічність.

Для будівництва мазанки використовують природні ресурси. Ці матеріали не містять токсинів, не забруднюють довкілля, дуже прості у добуванні.

Ця мазанка – типовий приклад традиційного українського сільського житла. Її стіни зроблені з глини, змішаної із соломою, що забезпечує добру теплоізоляцію та комфорт у будь-яку пору року. Глиняні стіни добре зберігають прохолоду влітку й тепло взимку, що було важливим для сільського побуту, особливо в умовах

холодного клімату.

Побудована вона була ще до 1868, це можна побачити подивившись на старі карти 1868 року, де мазанка вже була.

Дах виконаний із металевих листів, проте в основному дах робили із соломи або очерету, але з частих пожеж, що виникали через легкозаймисті дахи було прийнято рішення робити їх із заліза.

Металевий дах забезпечує більшу міцність та захищає від дощу й снігу, що підвищує довговічність будівлі. Такий дах має крутий нахил, що сприяє стіканню води і захищає стіни від надлишкової вологи.

Фундамент викладений з каменю, що піднімає будівлю над землею та оберігає від підняття ґрунтової вологи. Це важливо, оскільки глина може втрачати свої властивості при постійному впливі вологи, тому підняття стін забезпечує додатковий захист.

Мазанки, як ця, є частиною української історії та архітектурної спадщини. Вони не лише слугували надійним і зручним житлом, але й були втіленням гармонії з природою, використовуючи екологічні матеріали, які легко знайти в місцевості. Такі будинки залишаються символом минулого і відображенням народної майстерності та практичного підходу до будівництва.

В перші десятиліття ХХ століття мазанки були основним типом житла для більшості селян. Для їх будівництва використовували місцеві матеріали: глину, соломку, очерет і деревину, які були дешевими та легкодоступними. Глиняні стіни таких будинків мали чудові теплоізоляційні властивості, тому мазанки були комфортними для проживання як взимку, так і влітку.

Мазанки є унікальним елементом української архітектурної спадщини, який відображає майстерність та винахідливість нашого народу. Використовуючи прості й доступні матеріали – глину, соломку, деревину, – українці створили житло, що гармонійно поєднується з природою, відповідає кліматичним умовам і забезпечує комфортні умови проживання. Мазанки не лише задовольняли базові потреби в житлі, а й стали символом народної культури, частиною ідентичності українського села.

Література

1.Родович Р. Техніка та технологія спорудження стін житла на Золотоніщині. URL: https://drive.google.com/file/d/1fgmjQYc5jbeyVNSF6d_nZ-M1t5C6-Ex_/view?usp=classroom_web&authuser=0&hl=ru [03.11.2024]

2. Мазанка. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/> [03.11.2024]